

ΚΕΝΤΡΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΤΣΙΜΙΣΚΗ & ΚΑΡΟΛΟΥ ΝΤΗΛ ΓΩΝΙΑ ΤΗΛ: 270727-
222594

ΑΡΤΑΚΗΣ 12 - Κ. ΤΟΥΜΠΙΑ ΤΗΛ: 919113-949422

ΕΠΩΝΥΜΟ:.....

ΟΝΟΜΑ:

ΤΜΗΜΑ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ 18/7/2015

Γ. Βιζυηνός, «ΤΟ ΑΜΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΜΟΥ»

(Απόσπασμα)

«Άλλην ἀδελφήν δέν εἶχομεν παρά μόνον τήν Ἀννιώ. Ἦτον ἡ χαϊδεμμένη τῆς μικράς ἡμῶν οικογενείας καί τήν ἠγαπῶμεν ὅλοι. Ἄλλ' ἀπ' ὅλους περισσότερο τήν ἠγάπα ἡ μήτηρ μας. Εἰς τήν τράπεζαν τήν ἐκάθιζε πάντοτε πλησίον τῆς καί ἀπό ὅ,τι εἶχομεν, ἔδιδε το καλύτερον εἰς ἐκείνην. Καί ἐνώ ἡμᾶς μας ἐνέδνε χρησιμοποιοῦσα τά φορέματα του μακαρίτου πατρός μας, διά τήν Ἀννιώ ἠγόραζε συνήθως νέα.

"Ὡς καί εἰς τά γράμματα δέν τήν ἐβίαζεν. Ἄν ἤθελεν, ἐπήγαινε εἰς τό σχολεῖον, ἀν δέν ἤθελεν, ἔμενε εἰς τήν οἰκίαν. Πράγμα τό ὅποῖον εἰς ἡμᾶς διά κανέναν λόγον δέν θά ἐπετρέπετο.

Ἐξαιρέσεις τοιαῦται ἔπρεπε, φυσικῶ τῶ λόγῳ, νά γεννήσουν ζηλοτυπίας φοβερᾶς μεταξύ παιδίων, μάλιστα μικρῶν, ὅπως ἡμεθα καί ἐγώ καί οἱ ἄλλοι δύο μου ἀδελφοί, καθ' ἣν ἐποχὴν συνέβαινον ταῦτα.

Ἄλλ' ἡμεῖς ἐγνωρίζαμεν, ὅτι ἡ ἐνδόμυχος τῆς μητρός ἡμῶν στοργή διετέλει ἀδέκαστος καί ἴση πρὸς ὅλα τῆς τά τέκνα. Ἦμεθα βέβαιοι, ὅτι αἱ ἐξαιρέσεις ἐκεῖναι δέν ἦσαν παρά μόνον ἐξωτερικαί ἐκδηλώσεις φειστικωτέρας τινός εὐνοίας πρὸς τό μόνον τοῦ οἴκου μας κοράσιον. Καί ὄχι μόνον ἀνειχόμεθα τὰς πρὸς αὐτήν περιποιήσεις ἀγογγύστως, ἀλλά καί συνετελοῦμεν πρὸς αὐξήσιν αὐτῶν, ὅσον ἠδυνάμεθα.

Διότι ἡ Ἀννιώ, ἐκτός ὅτι ἦτον ἡ μόνη μας ἀδελφή, ἦτο κατά δυστυχίαν ἀνέκαθεν καχεκτική καί φιλάσθενος. Ἀκόμη καί αὐτός ὁ ὑστερότοκος τοῦ οἴκου, ὁ ὁποῖος, ὡς "κοιλιάρφανος", ἐδικαιουτο νά καρποῦται πλέον παντός ἄλλου τὰς μητρικᾶς θωπείας, παρεχῶρει τά δικαιώματά του εἰς τήν ἀδελφήν τόσῳ μαλλον ἀσμένως, καθόσον ἡ Ἀννιώ οὔτε φιλόπρωτος οὔτε ὑπεροπτική ἐγένετο διά τοῦτο.

Ἀπ' ἐναντίας ἦτο πολύ προσηνής πρὸς ἡμᾶς καί μας ἠγάπα ὅλους μετά περιπαθείας. Καί -πραγμα περίεργον- ἡ πρὸς ἡμᾶς τρυφερότης τοῦ κορασίου, ἀντί νά ἐλαττοῦται προἰούσης τῆς ἀσθενείας του, ἀπεναντίας ηὔξανεν.

Ἐνθυμοῦμαι τοὺς μαύρους καί μεγάλους αὐτῆς ὀφθαλμούς, καί τά καμαρωτά καί σμιγμένα τῆς ὀφρύδια, τά ὅποια ἐφαίνοντο τόσῳ μάλλον μελανότερα, ὅσῳ ἀχρότερον ἐγένετο τό πρόσωπόν τῆς. Πρόσωπον ἐκ φύσεως ρεμβῶδες καί

μελαγχολικόν, ἐπί του ὁποίου τότε μόνον ἐπεχύνετο γλυκειά τις ἰλαρότης, ὅταν μας ἔβλεπεν ὅλους συνηγμένους πλησίον τῆς.

Συνήθως ἐφύλαττεν ὑπό τό προσκεφάλαιόν τῆς τούς καρπούς, οὓς αἱ γειτόνισσαι τῇ ἔφερον ὡς "ἀρρωστικόν", καί τούς ἐμοίραζεν εἰς ἡμᾶς, ἐπανελθόντας ἐκ τοῦ σχολείου. Ἀλλά τό ἔκαμνε πάντοτε κρυφά. Διότι ἡ μήτηρ μας ἐθύμωνε, καί δέν ἔστεργε να καταβροχθίζωμεν ἡμεῖς ὅ,τι ἐπεθύμει να εἶχε γευθεῖ καν ἡ ἀσθενής τῆς κόρη.

Ἐν τούτοις ἡ ἀσθένεια τῆς Ἀννίως ὀλονέν ἐδεινούτο καὶ ὀλονέν περισσότερον συνεκεντροῦντο περὶ αὐτὴν τῆς μητρὸς μας αἱ φροντίδες.

Ἀφ' ὅτου ἀπέθανεν ὁ πατήρ μας, δέν εἶχεν ἐξέλθει τῆς οἰκίας. Διότι ἐχήρευσε πολὺ νέα καὶ ἐντρέπετο να κάμη χρῆσιν τῆς ἐλευθερίας, ἥτις, καί ἐν αὐτῇ τῇ Τουρκία, ἰδιάζει εἰς πάσαν πολύτεκνον μητέρα. Ἀλλ' ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐπεσεν ἡ Ἀννιώ σπουδαίως εἰς τό στρώμα, ἔβαλε τὴν εντροπήν κατὰ μέρος.

Κάποιος εἶχεν ἄλλοτε παρομοίαν ἀσθένειαν –ἐτρέχε να τον ερωτήσῃ, πῶς ἐθεραπεύθη. – Κάπου μία γραία κρύπτει βότανα θαυμασίας ἰατρικῆς δυνάμεως, – ἔσπευδε να τα ἐξαγοράσῃ. – Κάποθεν ἦλθε ξένος τις, παράδοξος το ἐξωτερικόν, ἡ φημιζόμενος διὰ τας γνώσεις του, – δέν ἐδίσταζε να επικαλεσθῇ τὴν ἀντίληψίν του: Οἱ διαβασμένοι, κατὰ τους λαούς, εἶναι παντογνώσται. Καὶ ὑπὸ το πρόσχημα πτωχοῦ οδοιπόρου κρύπτονται ἐνίοτε μυστηριώδη ὄντα, πλήρη υπερφυσικῶν δυνάμεων».

Ερωτήσεις:

1. Ο Mario Vitti εἶχε υποστηρίξει για το ἔργο του Βιζυηνοῦ ὅτι «παρόλο που ἀφηγεῖται γεγονότα ἀληθοφανή, που μπορεί καὶ να ἔχουν συμβεῖ στην οἰκογένειά του, συχνά ἐκτείνει τὴ διήγηση καὶ πέρα ἀπὸ τὴ μυθοποίηση τῆς διήγησης». Χρησιμοποιώντας στοιχεῖα ἀπὸ το παραπάνω κείμενο να ἀναφερθεῖτε στο αὐτοβιογραφικὸ ὑπόβαθρο του διηγήματος.

(μονάδες 15)

2. Να ἀναφέρετε τα στοιχεῖα ἐκεῖνα που φορτίζουν συναισθηματικά το κλίμα τῆς πρώτης αὐτῆς ἐνότητος του διηγήματος.

(μονάδες 20)

3. Να ἀναφερθεῖτε στη γλώσσα του Βιζυηνοῦ καὶ να καταγράψετε με συγκεκριμένα παραδείγματα τις γλωσσικὲς του ἐπιλογές.

(μονάδες 20)

4. Να σχολιάσετε το ακόλουθο απόσπασμα (150-200 λέξεις) εστιάζοντας στις συνήθειες και τις προλήψεις που αναφέρονται σ' αυτό και στον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπιζόταν από τους ανθρώπους της εποχής εκείνης, καθώς και στη στάση που ο συγγραφέας τηρεί απέναντι σ' όλες αυτές τις συνήθειες: «Κάποιος εΐχεν ἄλλοτε παρομοίαν ἀσθένειαν, - ἔτρεχε νά τόν ἐρωτήσῃ, πῶς ἐθεραπεύθη. - κάπου μία γραῖα κρύπτει βότανα θαυμασίας ἰατρικῆς δυνάμεως, - ἔσπευδε νά τα ἐξαγοράσῃ. - Κάποθεν ἦλθε ξένος τίς, παράδοξος τό ἐξωτερικόν, ἢ φημιζόμενος διά τάς γνώσεις τοῦ, - δέν ἐδίσταζε νά ἐπικαλεσθῇ τήν ἀντίληψίν του: Οἱ "διαβασμένοι", κατά τούς λαούς, εἶναι παντογνῶσται. Καί ὑπό τό πρόσχημα πτωχοῦ ὄδοιπόρου κρύπτονται ἐνίστε μυστηριώδη ὄντα, πλήρη ὑπερφυσικῶν δυνάμεων»

(μονάδες 25)

5. Στο ακόλουθο απόσπασμα από το τελευταίο χρονικά διήγημα του Γεωργίου Βιζυηνού, *Μοσκόβ Σελήμ* να παρακολουθήσετε και να σκιαγραφήσετε

α) τη μητρική αγάπη και τον τρόπο με τον οποίο εκείνη εκφράζεται συγκρίνοντάς τη με την αντίστοιχη αντίδραση της μητέρας στο *Αμάρτημα της μητρός μου*.

β) πώς λειτουργεί αυτή η αγάπη για τους αποδέκτες της;

«Ἐγεννήθην ἀπό Μπέηδες και εἶχα πλουσίαν οικογένειαν. Εἶχα ἀκόμη δυο ἀδελφούς ὁμομητρίους. Ἐπειδή δε ἤμην ὁ τελευταῖος και ἀδελφήν δεν εἶχομεν, ἡ μητέρα μας ἡ συγχωρεμένη, ὄχι μόνον δεν ἠθέλε νά με εβγάλει ἀπό το "χαρέμι", ἀλλά και μ' ἐστόλιζεν ὡς νά ἤμουν κόρη. Ἦθελε, βλέπεις, ἡ καημένη νά γελά τον εαυτό της και [νά] παρηγορεῖ τήν λύπην της, διότι δεν εἶχε κι ἐκείνη μίαν θυγατέρα. Ἐγίνα δώδεκα χρόνων παιδί και ἀκόμη εἶχα μακριά μαλλιά, κινιασμένα νύχια, βαμμένα μάγουλα, κι εφορούσα κοριτσιίστικα φορέματα. Ἡ μητέρα μ' ἐκαμάρωνε -Θεός συγχωρέσοι την!- τόσω περισσότερο, ὅσω φανερότερον ἦτο ὅτι μόνον ἐγώ τήν ὁμοίαζα καθ' ὅλα. Ἐγώ, ἐνόσω ἤμην μικρός, ὑπέφερα νά με ζωγραφίζουν και νά με στολίζουν ὡσάν κούκλα. Ἐνόσω ὁμως ἐμεγάλωνα, ἐπερίσσευε και ἡ ἀηδία μου διά τα χαΐδεύματα των γυναικῶν. Αυτό προξενούσε μεγάλην θλίψιν εἰς τήν καλήν μου τήν μητέρα, διότι το ἐβλεπεν ἡ καημένη πῶς ἤμουν ἀνυπόμονος, πῶς δεν ἐβλεπα τήν ὥρα νά πετάζω ἔξω ἀπό τα χέρια της. Τον πατέρα μας τον ἐβλεπα πολύ σπανίως ἦταν υπερήφανος,

αυστηρός άνθρωπος και δεν ομιλούσε πολύ εις το χαρέμι. Εμένα ποτέ δεν μ' επήρεν εις την ποδιάν του να με χα'ιδεύσει' θαρρείς πως μ' εσιχαίνονταν όταν μ' έβλεπε με μακριά μαλλιά και κοριτσίσια ρούχα. Ποτέ δεν μ' εχάρισε τίποτα, και πάντοτε με ονόμαζε με εμπαιχτικά παρανόματα. Ήταν όμως και παλικαράς άνθρωπος αγαπούσε πολύ τα άλογα και τα όπλα και επερίπαιζε τα γυναικίστικα πράγματα. Εγώ μέσα μου τον ελάτρευα' κι επιθυμούσα να γίνω σαν εκείνον, οπλισμένος καβαλάρης, τόσω θερμότερα, όσο περισσότερον επέμεναν να με κρατούν εις το χαρέμι.

- Το βλέπω πως δεν μ' αγαπάς εμένα, με είπεν η μητέρα μου μίαν ημέραν, ενώ εχάιδευε τα μαλλιά μου. Καημένο παιδί!».

(μονάδες 20)